

Stärkt stöd till barn och unga som upplever våld, inklusive barn som förs utomlands i hederskontexter

Foto: Emmy Jonsson/TT

Insatser för att förebygga och bekämpa våld och förtryck mot barn och unga är särskilt prioriterade i åtgärdsprogrammet 2024–2026 för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Det handlar bland annat om att motverka att barn och unga förs utomlands i hederskontexter.

För att förebygga, upptäcka och bekämpa våld mot barn och unga är våldsförebyggande insatser i skolan och att stärka rättssystemet, socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens kunskap om barns och ungas våldsutsatthet viktiga. Åtgärderna omfattar bland annat att förebygga och förhindra skadliga utlandsvistelser, ge stöd till föräldrar i hederskontexter,

stärkta insatser för våldsutsatta barn och unga i vård och omsorg och att ge stöd till särskilt sårbara grupper samt skärpt lagstiftning.

Stärkt stöd till barn och unga som upplever våld, inklusive barn som förs utomlands i hederskontexter är ett av fyra utvecklingsområden inom ramen för åtgärdsprogrammet för att säkerställa ett fortsatt

Inga barn ska bli bortförda.

Paulina Brandberg,
Jämställdhets- och biträdande
arbetsmarknadsminister

kraftfullt arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Övriga utvecklingsområden är ett lämnaprogram för att lämna destruktiva relationer, kraftsamling mot hedersrelaterat våld och förtryck samt ökad kunskap om digitala dimensioner av våld.

Regeringen har tagit fram ett åtgärdsprogram för 2024–2026 för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Det innehåller 132 åtgärder och satsningar på bred front i samhället – nationellt, regionalt och lokalt. Åtgärderna har tagits fram i samråd med ett stort antal aktörer, bland annat forskare, myndigheter och civilsamhällesaktörer.

Läs mer om
åtgärdsprogrammet
och satsningar på
regeringen.se

Åtgärder för stärkt stöd till barn och unga

Tidiga och förebyggande insatser med fokus på barn och unga och hedersrelaterat våld och förtryck

- Utreseförbudet för barn utvidgades den 1 juni 2024.
- Socialstyrelsen har i uppdrag att ta fram kunskapsmaterial till berörda yrkesverksamma om utreseförbudet för barn.
- Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att sprida kunskap om erfarenheter av hedersförtryck samt annat våld och förtryck kopplat till utlandsvistelse och utreda ett inrapporterings- och uppföljningssystem.
- Socialstyrelsen har uppdrag om stärkt stöd till hälso- och sjukvården och socialtjänsten i arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck.
- Brottsoffermyndigheten ska genomföra informations- och utbildningsinsatser till rättsväsendet vad gäller kunskap om barns rättigheter och barns våldsutsatthet inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.
- Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd har i uppdrag att utveckla stöd till föräldrar och familjer i hederskontexter.
- Socialstyrelsen ska ge stöd för inrättande och vidareutveckling av familjecentraler.
- Barnombudsmannen ska kartlägga samband mellan barns utsatthet för våld och involvering och utsatthet i kriminalitet.
- Regeringen har tillsatt en delegation för brottsförebyggande åtgärder inom socialtjänstens område.
- En särskild utredare ska föreslå en reformering av den statliga barn- och ungdomsvården, bl.a. för att säkerställa att det inte förekommer någon form av våld eller att tvångsåtgärder vidtas utan stöd i lag.
- Regeringen avsätter 1,6 miljarder kronor genom en överenskommelse med Sveriges kommuner och regioner inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Våldsutsatta är en grupp som särskilt lyfts fram.
- Regeringen avser att ta fram en nationell strategi om psykisk hälsa och suicidprevention.
- En särskild utredare ska se över åtgärder gällande stärkt barn-

rättsperspektiv i LVU och en översyn av grunderna för vård.

- Arbetet med omställning till en ny förebyggande socialtjänstlag har påbörjats – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter.
- Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd och Socialstyrelsen har i uppdrag att stärka stödet för riskbedömningar avseende vårdnad, boende och umgänge i familjerättsens arbete.
- Myndigheten för delaktighet har i uppdrag att utveckla stödmaterial för att förebygga våldsutsatthet bland barn och unga med funktionsnedsättningar samt fördjupad kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck mot personer med funktionsnedsättning.
- Jämställdhetsmyndigheten har uppdrag rörande våldsförebyggande insatser och kartläggning och spridning av information om våld i ungas parrelationer.
- Statens skolverk ska verka för att förebygga, upptäcka och åtgärda mäns våld mot kvinnor, inklusive våld i ungas relationer och hedersrelaterat våld och förtryck i skolan.
- Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att utveckla en nationell infrastruktur för "Dating Matters", ett evidensbaserat våldsförebyggande program för att motverka våld i ungas relationer, riktat till skolungdomar. Uppdraget omfattar bl. a. en webbplats för kommuner och andra relevanta aktörer.
- En utredning om att stärka skolväsendets roll i att motverka hedersrelaterat våld och förtryck planeras att tillsättas.
- En särskild utredare har i uppdrag att analysera en förbättrad elevhälsa för hedersutsatta elever.
- En särskild utredare ska föreslå åtgärder för varaktigt förbättrad trygghet och studiero i skolan.

Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd till utsatta

- Socialstyrelsen har i uppdrag att förstärka arbetet med ökad upptäckt av våld mot barn och unga i hälso- och sjukvården och socialtjänsten.
- Socialstyrelsen har i uppdrag att vidta åtgärder för att stärka våldsutsatta barns delaktighet i socialtjänstens barnavårdsärenden.

- Brottsoffermyndigheten har i uppdrag att genomföra informationsinsatser om våldsutsatta barns och ungas rättigheter och möjligheter till hjälp och stöd.
- Regeringen finansierar flera stödlinjer som också utvecklar chattfunktioner för våldsutsatta individer.
- Jämställdhetsmyndigheten har tillsammans med flera myndigheter i uppdrag att förebygga och bekämpa könsstymning av flickor och kvinnor.
- Socialstyrelsen har i uppdrag att öka kunskapen för förbättrad vård och stöd till våldsutsatta kvinnor och flickor med beroendeproblematik.

Effektivare brottsbekämpning

- Utredningen "Åtgärder mot kontroller av flickors och kvinnors sexualitet" bereds inom Regeringskansliet. Utredningen föreslår att oskuldskontroller och oskuldsingrepp ska kriminaliseras.
- Åklagarmyndigheten har i uppdrag att utveckla det operativa arbetet med att bekämpa mäns våld mot kvinnor, brott mot barn och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Polismyndigheteten utvecklar sitt arbete gällande utredning och förebyggande av mäns våld mot kvinnor, brott mot barn samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Förbättrad kunskap och metodutveckling

- Brottsförebyggande rådet har i uppdrag att öka kunskapen om könsnormer och könsskillnader mellan pojkars och mäns respektive flickors och kvinnors involvering i kriminella miljöer.
- Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att höja kunskapen om våld i frågor om vårdnad, boende och umgänge, bl.a. att i samarbete med Uppsala universitet (Nationellt centrum för kvinnofrid) ta fram stödmaterial som innefattar information om våldets orsaker, omfattning och konsekvenser med särskilt fokus på rättsväsendet.
- Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att sprida kunskap till berörda aktörer om erfarenheter av hedersförtryck samt annat våld och förtryck kopplat till utlandsvistelse.

